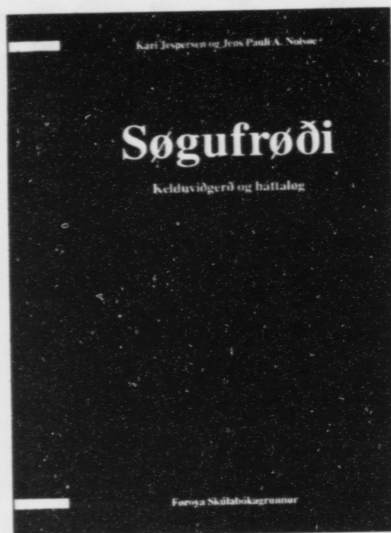

Frá Føroya Skúlabókagrunni:

Søguførði og kelduviðgerð

Føroya Skúlabókagrunnur hevur givið út bókina »Søguførði. Kelduviðgerð og háttaløg« eftir teir báðar Kára Jespersen og Jens Paula A. Nolsøe, lærarar í søgu og samfelagsfrøði í studentaskúlanum í Hoydølum.

Í 1994 kom nýggj skipan í gildi fyri miðnámskúlarnar í Føroyum. Bygnaðurin varð broyttur, og nýggjar kunngerðir vórðu gjørdar fyri flestar lærugreinar. Í søgu og samfelagskunnleika vóru broyttar stórar, tímatalið og fakligu krøvini øktust, eisini krøvini at nýta amboð og metodur. Harafurta skuldu næmingarnir meira enn fyrr skriva søguførðir, sum seta metodisk krøv.

Henda bókin er ein metodubók, har ið flestu ástøðiligu amboðini eru savnað, og hon lýkur tær treytir, sum nýggja kunngerðin setur. Áttalanin er, at hon skal vera eitt amboð, ið kann hjálpa næmingunum til sjálvstøðugt og kritiskt at skilja og viðgera keldur og útleggjar. Hon er ein søguhandbók og skal nýtast í øllum arbeiði við kelduástøði í søguundirvísingini.

Bókin er í fyrsta lagi ætlað miðnámskúlanum, men hon kann eisini nýtast í undirvísingini í øðrum hægri lærustovnum og av lærarum í fólkaskúlanum. Hjá almenninginum, sum ynskir sær nøkur amboð at skilja og meta um søguligar spurningar eins væl og nútíðar samfelagsspurningar, er hon hent. Metoda er

týðningarmikil, tí hon er tað amboðið, sum fólk nýta at velja og vraka við, tá ið tey viðgera dagsins samfelagsmál.

Bókin byrjar við tveimum tættum um, hvat søga er, og hvat endamálið er við søgu. Hvi er søga so týðandi fak, hvørji eyðkenni hevur hon, og hvat kann hon brúkast til?

Tátturin um skrivlingar keldur snýr seg um at greina og tolka keldur. Í kelduviðgerðini, verður komið inn á tekstaløg, metoduløg og metodumamboðini, hvørji tey eru, og hvussu og nær tey kunnu nýtast. Í táttinum um munnligar keldur verður dentur lagdur á minni, siðvenju og tradisjón. Onnur keldusløg sum t.d. skaldskapur, myndir, kykmyndir, sjónbønd og filmir verða tikin fram og viðgjørð.

Í seinasta táttinum verður lagt fram um ástøðiliga evnini søguskrijving, søgufatanir og áskoðanir um søgunnar gongd. Í bókini eru eisini arbeiðsuppgávur.

Óli Petersen hevur við sínum teikningum og myndlýsingum gjørt tekstin lættari at skilja. Ingi Joensen og Jan Jacobsen hava gjørt uppseting og kápu og eisini havt ta grafisku viðgerðina. Hestprent hevur gjørt umbrótingina og havt prentmálingina. »Søguførði. Kelduviðgerð og háttaløg« er 128 síður, í litum, og hon fæst í bókabúðunum fyri 96 kr.

TØKK

Hjartaliga takka vit øllum, ið sýndu samkenslu, tá kæri maður mín, pápi, verfaðir og abbi okkara

JÁKUP A. EIDESGAARD
bóndi
Eiði

doyði og varð jarðaður.

Tøkk til persónalið á B7.

Ein serstøk tøkk til læknan á Eiði, Knud Jacobsen, fyri alla hjálpu hann veitti okkum, meðan hann var sjúkur.

Takk til Emil Olsen, prest, fyri troystarrík orð, bæði í kapellinum og við jarðferðina.

Takk til kirkjutænara, sangara, berara og øll tykkum, sum hjálptu til.

Takk fyri blómur, kransar, gávur og heilsanir.

Hjartaliga takka vit øllum tykkum mongu, sum fylgdu honum til hansara seinasta hvíldarstað.

Súsanna,
Alis, Jógván og Annika

Frá Føroya Skúlabókagrunni

»Mállæra eftir Paulivar Andreassen og Árna Dahl

Føroya Skúlabókagrunnur hevur givið út eina føroyska mállæru eftir teir báðar lærararnar Paulivar Andreassen og Árna Dahl. Í formælinum greiða høvundarnir soleiðis frá:

»Mong ár eru síðani, at føroyska mállæran, sum Jákup Dahl skrivaði fyrst í hesi öldini, og sum var ein høvudsheimild hjá føroyskum lærarum yvirhøvur, var uppseld, og líka síðani man tað hava kenst fólkaskúllærarum ein saknur, at eingin mállæra, hóskeilig í vavi, var at styðja seg til, tá ið frálæran skuldi leggjast til rættis. Teir hava tí noyðst at hildið seg til nógv ymsk tilfar, tá ið teir hava skipað frálæru-tilfar sitt.

Av drúgvum royndum sum lærarar í føroyskum í fólkaskúlanum komu vit, tá ið farið varð undir at evna til hetta verk, skjótt til ta niðurstøðu, at ikki er lætt og neyvan heldur rætt at skriva eina mállæru, sum er sett saman sum ein frálærugongd árgang fyri árgang.

Skúlanæmingar eru so ymskir, bæði tá ið hugsað verður um bünding og arbeiðslag. Tað er og verður tískil lærarans uppgáva eisini í mállærufrálæruni at leggja rætta tilfarið fyri ávísna næmingin á hóskilugum aldurstigi.

Henda mállæran er tískil ikki í skilja sum ein setningarbók, sum frálæran verður skipað eftir frá fyrstu til sein-

astu síðu. Heldur er hon hugsað sum ein handbók og stuðul hjá fólkaskúllæraranum, sum leggur frálæru sína til rættis, og hjá elstu fólkaskúlanæmingunum, sum arbeiða við mállæruspurningum. Vit halda eisini, at hon átti at verið øllum teimum, sum arbeiða við føroyskum máli dagliga, ein hjálpi.

Mállæran er skipað í trýggjar høvudpartar, sum vanligt hevur verið í mállæruskriving: ljóðlæru, bendingarlæru, orðalagslæru. Umframt tað hava vit fremst í bókini nøkur fá orð um málsløgu og aftan nøkur orð um orðsmíð, reglur fyri tekning, orðasundurbýti, byrjanarbókstøvum, ein lista við rættsskrivingarreglum og ein, ið sýnir, hvussu føroysk fólkanevni bendast.

Vit hava lagt dent á at lata dømini vera heldur fleiri enn færri, soleiðis at størri møguleiki er at finna júst tað orðið, leitað verður eftir, tá ið sligið verður upp í orðalistinum, sum er skipaður í bókstavarað og eisini stendur aftan.

Sum eitt uppkoyrti er listin við fólkanevnum, sum navnevnindin hevur evnað til, tikin við, dagfórður fram til september 1996.

Martin Joensen, grafikari, hevur gjørt uppseting og kápumynd, og Einars Prent hevur prentað og bundið inn. Mállæran er 282 blaðsíður og fæst fyri 160 krónur.

Leitingin eftir Boga Nolsøe

Hin 10. juli 1997 kom fráboðan um, at eingin hevði sæð hin 33 ára gamla Boga Nolsøe úr Havn síðani dagin fyrri.

Leitað varð »uppi og niðri« - hjá skyldfólki og vinfólki, altuttan úrslit.

Bogi var seinast sæddur á Landssjúkrahúsinum 9. juli kl. 10.30.

Vitnir halda seg hava sæð Bog ahin 9. juli, á Frælsinum og í miðbýnum í Havn, á vegnum millum Velbastað og Syðradal og í einum handli á Eiði, men síðan hetta, er einki frætt um Boga.

Samstundis sum Bogi hvarv, hvarv eisini bilur hansara, sum er ein »gull-metallic« litaður

Mazda 323, sedan model, árgang 1988 við skrásetingarnummari F 85136.

Bogi var flátin brúnur stuttum leðurjakka og helst í bláum cowboybuksum.

Nógv fólk hava leitað - framilja og vinir, politistar, brandmenn, fólk frá Vaktartænastu og frøskmenn. Alt enn uttan at vit hava funnið nakran farveg eftir Boga ella bili hansara.

Um onkur skuldi komið fram á Boga og/ella bilin ella um onkur heldur seg hava upplýsingar um ella varhuga av, hvar Bogi kann vera, boðið so frá til politiið.

Sóni Vinther
varapoliitinspektørur

Tøkk

Hjartans tøkk til tykkum ið mintust til mín á 65 ára degnum 22.6. Tøkk til Linu og Símin og øll á Solo fyri eitt ógloymandi vikuskifti. Jesus vælsigni tykkum øll.

Heilsan við Sl. I

Sæla frælsu og nú eigi undurfull og rík og góð frælsarin hann nú meg leiðir keypti meg við sínum blóð.

Hann er hjá mær allar tíðir sína náði gav hann mær og tá mest eg til hann treingi vil hann altíð verða nær.

Byrðar sum eg ei kann bera Jesus sjálvur tók á seg fríður tí eg nú kann vera hann meg leiðir allan veg.

Tryggur eg hjá tær nú eri hann meg aldri svikur nei tí hans fríður er mín gleði alla mína lívsins leið.

Jesus tøkk eg tær vil bera alt tú gjørdi fyri meg gævi altíð eg má verða á tí sæla himnaveg.

Skúlastørv

Landstýrismaðurin í undirvísingarmálum hevur í dag sett: Duritu P. Joensen, Sýnarvegur, 625 Glyvur sum deild-

arleidarar í Runavíkar skúla og Símun Abrahamson, Fjalsgøta 16, 100 Tórshavn sum fyrstalerara í Eiðis skúla.

Til sølu

BMW 316i, árg. 5/1995. Meira fæst at vita, við at ringja tlf. 17565

Deyvafelag Føroya

Skrivstovan í Deyvahúsinum »Effata«, Íslandsvegur 10 B, er opin mánadag-fríggjadag kl. 9-15. Telefon 17597. Telefax 13609. Teksttelefon, ring 0032 og bið um 16929. Limafundur hvørt mána kvöld kl. 19-23.